



Svar på remiss gällande SOU 2024:64 Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster

Ärende 2024/1821-1.3.1.5

Kommunens ställningstagande

Kommunstyrelseförvaltningens yttrande

Luleå kommun ställer sig i huvudsak bakom utredningens förslag och bedömningar, men anser att de konsekvenser som detta medför för kommunerna inte har beaktats i tillräckligt hög grad. Nedan redovisas Luleå kommuns synpunkter på utredningen och svaret följer utredningens indelning.

Kapitel 1 Författningsförslag (6 kap. Bakgrundskontroll), sid 45:

I betänkandet ställer man krav på att verksamhetsutövaren ska föra en förteckning över befattningar med krav på bakgrundskontroll (befattningsanalys). Befattningsanalysen ska utgå från den kritiska verksamhetsutövarens riskbedömning och skall åtminstone innehålla uppgift om vilka befattningar där deltagande kan orsaka mer än ringa skada på den samhällsviktiga tjänsten. Befattningsanalysen skall uppdateras årsvis.

Luleå kommun håller med om syftet med kontrollerna men vill lyfta fram att detta kommer att leda till fler administrativa uppgifter, ökade kostnader och en viss integritetspåverkan.

Kapitel 2.1.3 CER-direktivet, Identifiering av kritiska verksamhetsutövare, sid 92:

I betänkandet skriver man att det är respektive utsedd tillsynsmyndighet som skall peka ut vilka verksamhetsutövare som är "kritiska verksamhetsutövare". Betänkandet har dock inte beskrivit hur bedömningen kommer göras och om kommunen förväntas medverka i det arbetet samt i sådana fall hur omfattande den arbetsinsatsen blir för kommunen.

Kapitel 4 Beskrivning av sektorer i CER-direktivet, sid 111:

Det framgår inte av betänkandet hur kommuner bör agera om de anlitar externa leverantörer som tillhör en utpekad samhällskritisk sektor enligt CER-direktivet. Hur bör kommunen agera som beställare? Vad bör kontrolleras innan ett avtal tecknas och hur bör kommunen agera avseende befintliga avtal?

Kapitel 5 Vem kan omfattas av lagen, sid 118:

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har framfört önskemål om att fler sektorer/delsektorer bör omfattas (utöver de som idag är utpekade



i betänkandet). Kommunen anser att en eventuell utökning av antalet sektorer förutsätter att vi som kommun får information om detta i god tid.

Kapitel 6.4 Betydande störande effekt, sid 145:

Kommunen efterfrågar tydligare definitioner om vad det innebär med "betydande, störande effekter" samt begreppet "tillhandahållandet av tjänsten". Paralleller kan dras till utmaningarna med att definiera och identifiera samhällsviktig verksamhet under perioden som föregick "Lista med viktiga samhällsfunktioner MSB 2023:1844" (detta på grund av ej konkretiserade och otydliga formuleringar så uppstod ett stort tolkningsutrymme kring vad som räknas som samhällsviktig verksamhet).

Kapitel 8.1 Skyldighet att genomföra riskbedömning, sid 175:

Luleå kommun anser att det är väldigt svårt att förutse alla risker som kan leda till incidenter, om det inte finns tydliga regler, exempel eller avgränsningar att följa.

Det finns även risk för att bedömningarnas resultat och efterföljande konsekvenser för verksamhetsutövaren, kan variera beroende på kompetensen hos utföraren av riskbedömningen.

Betänkandet i nuvarande form avser att beakta alla eventuella risker med odefinierad vägledning för genomförande av riskanalys.

Kommunen föreslår därför att detta utreds vidare och definieras tydligare för att säkerställa en likvärdig säkerhetsnivå/motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare.

Osäkerhet och otydligheter kring riskbedömningar av samhällskritisk verksamhet kan leda till stora och onödiga kostnader för en kommun.

Kapitel 8.3 Incidentrapportering, sid 184:

Luleå kommun instämmer med betänkandet att rapporteringen av incidenter skall ske till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), med motiveringen att det finns fördelar med att rapporteringen enligt både NIS2- och CER-direktiven kan samordnas på ett effektivt sätt.

Kapitel 10 Tillsyn, sid 223:

Mot bakgrund av att kommunen enligt betänkandet kommer att få flera tillsynsmyndigheter, så finns det en risk för överlappande tillsyn och de konsekvenser som följer av det. Tillsyn kan initieras från både CER och NIS2-direktiven samtidigt. Luleå kommun förordar proportionerliga sanktionsavgifter i likhet med säkerhetsskyddsregelverk, vilket bland annat innebär att sank-



tionsavgifter från närbesläktade ämnesområden beaktas vid de fall en annan tillsynsmyndighet beslutar om en sanktionsavgift.

Vid analys av kapitel 10 och 14 noterar Luleå kommun att sanktionsavgifter kan få icke ändamålsenliga effekter för små och medelstora verksamheter. Kommunen förordar att tillsynsmyndigheterna initialt intar en mer föreläggande, stödjande tillsyn än att direkt utdela en sanktionsavgift.

Sammanfattande kommentar från Luleå kommun:

När det gäller den kommunala finansieringsprincipen menar betänkandet att förslagen inte är direkt riktade mot kommuner och regioner utan i deras egen- skap av tillhandahållare av en samhällsviktig tjänst. Den behöver därför inte tillämpas. Här delar Luleå kommun inte betänkandets bedömning då förslaget innebär att kommunerna måste göra fler uppgifter (som lagen kräver) utan att få kostnadstäckning från staten.

Eftersom kommunerna tillhandahåller samhällsviktiga tjänster, exempelvis inom hälso- och sjukvård, kommer de nya och utökade kraven medföra ytterligare kostnader för kommunerna. Samma sak gäller för kommunala bolag som t ex tillhandahåller tjänster inom energi, vatten och kollektivtrafik.

De nya uppgifterna enligt CER kan bli svåra att genomföra utan statlig finansiering. Kommunerna kan bli tvingande att göra omprioriteringar som i slutändan påverkar medborgaren. Dessutom kommer de nya uppgifterna att kräva utbildning av personal inom kommuner och kommunala bolag.

Det är viktigt att kommunerna får kostnadstäckning för dessa nya åtaganden, så att kommunerna snabbt och effektivt kan följa lagen när den träder i kraft och utan att de nya åtagandena negativt påverkar kommunens befintliga skyldigheter mot medborgaren.

För Luleå Kommun

Eija Salmi Rutfors
Informationssäkerhetssamordnare